

πασσᾶς, συνήθροισε τρομερὸν στρατὸν, ὅπως τελειώσῃ διὰ μιᾶς μετὰ τε τῶν Μαυροβουνίων καὶ τῶν Βενετῶν. Ταύτην τὴν φορὰν ἡ τύχη τῶν ὄπλων πύνησε τοὺς Τούρκους. Ἐν συμπλοκῇ λαβούσῃ χώραν εἰς τὸ ὄρος Βερτζέλικη, ἡ νίκη ἔμεινεν αὐτοῖς, χάρις εἰς τὴν λιποταξίαν τῶν Βενετῶν, οἵτινες ἀπεχώρησαν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς μάχης.

Ἄλλὰ οἱ Μαυροβούνιοι δὲν ἔμελλον νὰ καταβληθῶσιν ὑπὸ μιᾶς ἀποτυχίας. Ὄταν εἶδον τοὺς Τούρκους ἠναγκασμένους νὰ ἐγκαταλείψωσι τὰ κατερημωμένα ὄρη αὐτῶν, ἐπειδὴ δὲν ἠδύναντο νὰ διατηρῶσιν ἐκεῖ τὸν στρατὸν των, ἀνεθάρρησαν καὶ διετέθησαν μετὰ περισσοτέρου ζήλου. ν' ἀνυλάδωσι τὰ ὄπλα. Γενικὴ σφαγὴ τῶν μουσουλμάνων, κατὰ τὴν νύκτα τῶν Χριστουγέννων τοῦ ἔτους 1702, ἐγένετο τὸ σύνθημα τῆς ἐξεγέρσεως. Θέλων δὲ νὰ ἐκδικήσῃ τοὺς ὁμοθρήσκους του, ὁ διοικητὴς τῆς Ἐρζεγοβίνης, εἰσῆλθεν εἰς Μαυροβούνιον μετὰ πολυαριθμοῦ στρατοῦ, ἀλλ' ἠττήθη. Τὸ 1711 ἐφάνη ἡ προκήρυξις Πέτρου τοῦ Μεγάλου, δι' ἧς προσεκάλει ὅλους τοὺς Χριστιανούς, ἵνα ἐγερθῶσι κατὰ τῶν Μουσουλμάνων. Δυστυχῶς ὁμῶς, τοῦ Τζάρου παρευθὺς συνομολογήσαντος εἰρήνην, οἱ πτωχοὶ ὄρεινοὶ ἔπρεπε νὰ πολεμήσωσι καθ' ὄλοκλήρου τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ. Κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1712, πλεόν τῶν 100000 ἄνδρες ἐπέσεσον κατὰ τοῦ θεάτρου τοσοῦτων προτέρων σφαγῶν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην ἡ νίκη ἔμεινε τοῖς ἐλευθέροις. Κατὰ τὴν μάχην τῆς Ποδγορίτσας οἱ Τούρκοι ἀπώλεσαν 30—40 χιλ. ἀνδρῶν, οἱ δὲ Μαυροβούνιοι, οἵτινες εἶχον κυριεύσει ὀγδοήκοντα σημαίας, ἔλαβον τὴν χαρὰν νὰ ἰδῶσι διασκορπισμένον ἐν ἀταξίᾳ τὸν κληρονομικὸν ἐχθρὸν των.

Ἐνεκα τοῦ λαμπροῦ τούτου πολεμικοῦ ἔργου, ὅπερ ἐπέφερε προσωρινὴν ἀνακωχὴν, ὁ πρίγκηψ ἐπίσκοπος Βασίλειος, ὁ διοργανώσας τὴν ἐθνικὴν ἀμυναν, ἐπορεύθη εἰς